

OLGA NOVÁKOVÁ

15 EXPEDIC V NEJVYŠŠÍCH HORÁCH SVĚTA

ZIMA 2017

EDICE ADVENTURE

KOKTEJL

Everest

Časopis o horách, lidech a adrenalinu

Cena výtisku 59 Kč / 2,95 €
pro předplatitele 49 Kč / 2,20 €

SEVERKOU
PETIT
DRU

CHAN TENGRI

MRAZIVÝ
ŤAN-ŠAN

SKIALP KYRGYZSTÁN & JAPONSKO

PORTFOLIO: NAPŘÍČ ASIÍ ALEX HONNOLD ZIMA V ARÁBII
ANDY 1997 ZIMNÍ SLOVENSKÝ RÁJ HISTORIE: 21. STOLETÍ

Cena výtisku: 59 Kč / 2,95 €

9 771213 184009 04

Vládce nebes Chan Tengri

■ V letošním jarním čísle Everestu jsem se rozepsal o loňském úspěchu na sedmitisícovce Abú Alí ibn Síná (Pik Lenina), který se nám s Terezou Vlachovou podařilo sjet na lyžích přímo z vrcholu severní stěnou. Zjistil jsem, že mě svět expedičního lezení a lyžování hodně baví. S ničím se to ale nemá přehánět, a další expedici jsem tedy plánoval s dvouletou pauzou až na rok 2018.

Aklimatizujeme se na masivním hřebeni spojujícím Pik Čapajev a Chan Tengri ve výšce 6000 metrů.

Máme pouze jednu ložnici, takže i přítelkyně strávila několik týdnů spánku v simulované čtyřtisícové nadmořské výšce na Malostranském náměstí.

Tento plán ale vzal za své, když se mi v dubnu ozvali kluci z holandské skupiny Project5Peak, se kterými jsme se loni seznámili při kempování pod Abú Alí ibn Síná, a kteří se netají ambicemi získat ocenění „Sněžný levhart“, tedy vylézt všech pět sedmitisícových vrcholů bývalého Sovětského svazu.

PROJECT5PEAKS A HYPOXICKÉ STANY

Abú Alí ibn Síná byl jejich i náš první vylezený vrchol z těchto pěti hor. Já jsem se chtěl napříště podívat raději na tadžické sedmitisícovky, kde především Ismoil Somoni (Pik kommunizma) nabízí možnost slyžování celé hory, jako tomu bylo v případě Abú Alí ibn Síná. Kluci se ale chtěli vrátit do Kyrgyzstánu, tentokrát do pohoří Ťan-šan a pokusit se především o Chan Tengri a případně Džengiš Čokosu (dřívější název Pik Pobědy), které sdílejí společný base camp na jižním rameni ledovce Inylček v blízkosti kyrgyzsko-kazachstánsko-čínského trojmezí. Rozpadla se jim skupina

z loňského roku a chtěli vyrazit ideálně ve tříčlenném týmu. Dlouho jsem neváhal a kývl na jejich nabídku během pár dnů.

Allert a Gijs pravidelně trénovali od začátku roku a mně nezbyvalo, než dohnat kondici během tří měsíců. Chtěli jsme odjet aklimatizovaní, vzhledem k plánu strávit na horách méně než třicet dnů a pokusit se vylézt obě hory. Aklimatizovat naše těla v Praze či v Rotterdamu lze pouze použitím hypoxických přístrojů. Vsadili jsme tedy poprvé při našich přípravách na trénink a především spánek v simulovaném hypoxickém prostředí. Díky tomuto přístupu jsme mohli spát měsíc před expedicí v prostředí odpovídající výšce 3000–4000 metrů a simulovaně cvičit či uklízet domácnost ve výšce 4000–6000 m. S kluky jsme ještě koncem června přelezli kompletní Glocknerwand, což je nejdelší hřeben na rakouském Großglockneru. Chtěli jsme se lépe poznat při tomto celodenním přechodu masivu, čítajícího jedenáct vrcholů.

TVRDÝ MONOPOL V BASE CAMPU

O tři týdny později jsme se již potkali v biškekském hotelu. Namísto cesty jihozápadním směrem jsme letos vyrazili na východ do Karkary, vojensko-ze-mědělské vesničky na hranicích z Kazachstánem. Karkara je známá především díky heliportu, který dopravuje turisty, dobrodruhy a horolezce na různá místa Ťan-šanského ledovce Inylček. Inylček je se svou délkou 60 kilometrů šestým nejdelším nepolárním ledovcem na Zemi.

Hned další den ráno nás lehce rezavějící vrtulník Mi-8 dovezl až k base campu Zvjozdočka (Hvězdička) na „jižním“ Inylčeku pod nejsevernější a nejstudenější světové sedmitisícovky. Přímo na jih se tyčí obrovský masiv Džengiš Čokosu a severovýchodním směrem obdivujeme mramorovou symetrickou pyramidu Chan Tengri, která je právem považována za jednu nejkrásnějších hor na světě, a to především při západu slunce, kdy se vrcholové partie zbarví do červena.

Na rozdíl od base campu pod Abú Alí ibn Síná je tento base camp spravován pouze jednou agenturou, což trochu limituje výhody relativně konkurenčního prostředí, které existuje na bývalém Piku Lenina. Konkurenční agentury pouze přeprodávají nabídku společnosti Ak Sai, která tento camp spravuje. Camp na opačné severní straně hory zase spravuje Tien Shan Travel, které pro změnu Ak Sai přeprodává její nabídku. Toto samozřejmě má vliv na nabídku služeb a kvalitu jídla. Byli jsme tedy rádi, že máme výbavu, stany a většinu jídla zajištěny svépomocí a nemusíme se tedy spoléhat na jejich služby.

Třetí výškový tábor je zdánlivě krytý hřebenem před větší zvůli počasí. Při silném sněžení, které jsme zažili po návratu z vrcholu, ale stany horolezců zasypávají sesuvy sněhu či menší laviny.

LEDOPÁDEM DO C2

Vzhledem k naší před-aklimatizaci jsme se cítili od začátku v základním táboře ve výšce 4000 m velmi dobře a nebylo nutné si na tuto výšku zvykat. Náš plán spočíval v pokusu vylézt co nejdříve západním hřebenem na Chan Tengri, odpočinout si a potom zkusit Džengiš Čokusu, který představuje daleko větší lezeckou a logistickou výzvu.

everestinfo

Stát, oblast/pohoří: Kyrgyzstán, pohoří Ťan-šan

Mapy a průvodce: Alpenverein 0/14 Inylchek

Roční období: Konec července, srpen

Časová náročnost: 3 týdny Chan Tengri, 3–4 týdny Dženkíš Čokusu

UBYTOVÁNÍ/JÍDLO/DOPRAVA:

Agentura Ak-Sai (www.ak-sai.com) nabízí dva baličky:

Malý za 1200 eur – doprava, vrtulník do základního tábora, místo pro stan, poplatek za fixní lana

Velký za 1700 eur – navíc stan v BC a třikrát denně jídlo v BC

VODA, JÍDLO:

Tekoucí voda v BC a C1, dále nutno rozpouštět ze sněhu

DOPRAVA DO KYRGYZSTÁNU:

Standardně přes Istanbul či Moskvu; ceny letenek do Biškeku asi 10 000 CZK

NÁROČNOST:

5A v ruské stupnici, fixní lana výrazně zlehčují celkovou náročnost

VYBAVENÍ:

Turistické mačky, cepín, sedák, jumar, ledovcová výbava, slaňovací osma pro stará fixní lana

Pohled na fotogenickou vrcholovou pyramidu Chan Tengri nás neomrzl ani po 3 týdnech.

Hned další den jsme vyrazili do prvního výškového tábora, který dělí od base campu pouhých 300 výškových metrů, ale je třeba projít dlouhý, několikahodinový trek po placatém ledovci. Postavili jsme tam jeden stan, který jsme tam naplánovali nechat po celou dobu výstupu na Chan Tengri. Třetí den jsme udělali vynášku jídla a lezeckého materiálu do poloviny cesty mezi

prvním a druhým výškovým tábořem, těsně pod obávaný ledopád, který se nachází pod druhým tábořem.

Vrátili jsme do base campu a čekali jsme dvě noci na přízeň počasí, abychom vyrazili zpět do C1, a poté se již alpským způsobem

s osmidenní zásobou jídla pokusili atakovat vrchol. Tato strategie byla zvolena hlavně kvůli marginálnímu nebezpečí v ledopádu

pod druhým výškovým tábořem, který jsme chtěli ideálně procházet pouze jednou nahoru a jednou dolů. Nebezpečí nepředstavuje pouze ledopád, ale především exponované svahy nad ním, ze kterých pravidelně padají laviny do cesty. Noční či brzký ranní průchod pouze

snižuje, ale neeliminuje toto lavinové nebezpečí, které se stalo osudné mimo jiné pěti českým horolezcům v červenci 2004.

Z C1 jsme tedy vyráželi po třetí hodině ranní, za rozbřesku jsme si vyzvedli ponechaný materiál a ještě časně ráno dorazili do C2

Na vrcholu jsme stáli již desátý den od příletu do base campu, což bylo možné jen díky slušnému počasí a použití hypoxických stanů

v 5300 metrech. Tisíciometrový rozdíl začala naše těla během dne výrazně vnímat, a rozhodli jsme se tedy strávit dvě noci v C2, abychom si zvykli na větší nadmořskou výšku, než se přesuneme do posledního tábora C3 v 5800 metrech pro vrcholový útok.

V následujícím dni jsme tedy provedli krátké přecházky v okolí C2, a potom se přesunuli rovnou do C3.

Třetí výškový tábor je těsně pod hřebenem spojujícím Chan Tengri a masiv hory Čapajev na západ. Na hřebeni se spojují cesta z jihu a ze severu, aby poté pokračovaly západním exponovaným hřebenem po žulové vrcholové pyramidě.

Chtěli jsme mít jistotu, že se v této výšce cítíme dobře, a tak jsme vyběhli na šestitisícový předvrchol Piku Čapajeva, ze kterého jsme měli nádherný výhled na celý vrcholový hřeben Chan Tengri. Přes satelitní telefon jsme si ověřili předpověď a naplánovali útok na vrchol hned na další den.

PÁTÝM STUPNĚM A VELKÝM MRAZEM

Vyrazili jsme po ne úplně kvalitním spánku okolo třetí hodiny ranní na vrcholový útok.

Obával jsem se velké zimy, protože západní hřeben je ve stínu až do desáté hodiny. Na rozdíl od předchozích dnů jsme ale měli téměř bezvětří, teplota po rozednění ještě vzrostla, a hodinu či dvě po úsvitu jsme dokonce sundali péřové bundy. Na péřové „palčáky“ či kalhoty vůbec nedošlo.

Vybavení fungovalo skvěle, jediný problém se vyskytl s našimi ultralehkými hliníkovými mačkami. Měly dlouhé mezistupně nastavení délky a neseděly ideálně na našich botách. Teplota asi měla také vliv. Já a Allert jsme ještě v půlce výstupu upravovali mačky, zato Gijsovi se v jedné zlomil spojovací člen a zbytek výstup bojoval v mixovém terénu pouze v jedné mačce.

Fixy nás dovedly po hřebenu až do klíčového místa pod kuloárem, kde bylo nutné přelézt jednu dlouhou délku v pátém stupni UIAA. Poté následoval strmý, asi 200 metrů dlouhý kuloár, který v 6800 metrech navázal na vrcholovou nejmírnější partii. Na vrcholu jsme stáli již desátý den od přiletu do base campu, což bylo možné jen díky relativně slušnému počasí a použití hypoxických stanů během naší domácí předaklimatizace. Až velmi silný vítr ve vrcholové

Allert při úspěšném vrcholovém pokusu ještě pře úsvitem. Přímo za ním je Pik Čapajev a vlevo v pozadí masiv Džengiš Čokusu, který nám téměř nikdy nezmizel z horizontu.

Neplánovaně jsme si vyzkoušeli stoupání po fixním laně v převisu ve více než 6000 metrech nad mořem.

partii trochu narušil pohodové počasí, které jsme celý výstup měli. Jinak bychom tam strávili asi mnohem déle než čas nutný pro vyfocení několika vrcholových fotografií.

NEKOMPROMISNÍ VERDIKT

Sestup sestával z nekonečného slaňování po fixních zamrzlých lanech, které zabralo zbytek odpoledne. Únava se již po 1200 metrů dlouhém hřebenu dostavila a bylo náročné

everest info

PROJECT5PEAKS

Projekt vznikl v roce 2015 jako nápad 4 nizozemských horolezců a kamarádů z jedné umělé stěny. Kluci spolu již v minulosti slezli ledové a mixové cesty ve francouzském Chamonix, Švýcarsku či Skotsku. Vymysleli projekt, jehož cílem je vylezení všech sedmtisícových vrcholů bývalého Sovětského Svazu a symbolického získání ocenění Sněžného leoparda, které v jejich domovině ještě nevlastní žádný horolezec. My jsme se seznámili na Abú Alí ibn Síná (Pik Lenina) a spolupracovali jsme v jednotlivých výškových táborech.

Všichni členové nemohli letos odjet na Chan Tengri a tak mě 2 členové mě pozvali, abych se k nim připojil. Pro mě to byla výzva a nová cenná zkušenost být v mezinárodním ambiciózním týmu.

se soustředit, abychom neudělali chybu, která by na hřebeni měla fatální následky.

Z třetího campu jsme dle plánu neodešli hned další den dolů, protože nás silná fronta nepustila níže po ledovci. Druhou noc jsme zažili silnou bouřku a pomáhali jsme lidem z okolních, méně stabilních stanů. Vyrázili jsme tedy až po dvou nocích časně ráno, abychom ledopádem opět prošli dříve, než sluneční paprsky začnou spalovat svahy Čapajeva.

V tom přišel zlom, který si doteď nedovedu vysvětlit. Začal jsem mít velké bolesti u palce na pravé noze, což pravděpodobně nebylo způsobené omrzlinou. Důvodem asi byly nerozchozené boty či náraz botou do skály v předchozích dnech. Pravdu zjistím asi až během příští expedice.

V prvním táboře jsem zjistil, že nehet je úplně modrý a doufal jsem, že zdravotník v základním táboře bude mít rychlé řešení, abych mohl pokračovat na náš druhý cíl Džengiř Čokusu. Do základního tábora jsem Allerta s Gijsem musel nechat jít napřed a já tam poté dokulhal ve velkých bolestech s několika hodinovým zpožděním. Na nějakou oslavu vrcholu nebylo moc pomyšlení.

Dali jsme tomu čas a odpočinek tři dny, ale prst i zdravotník byli nekompromisní. Zdravotník mě upozornil, že na Džengiř Čokusu můžu letos zapomenout. Ačkoliv jsem mohl po pár dnech téměř normálně chodit, kopat botou s mačkou do ledu bylo nereálné.

NEDOBYTNÝ DŽENGIŘ ČOKUSU

Allert s Gijsem nechtěli pokračovat pouze ve dvou, ale měli ještě celé dva týdny a chtěli alespoň zakopnout mačku do masivu Džengiř Čokusu. Po mém odletu tedy zůstali, ale podmínky na hoře je nepustili výše než do ledopádu mezi prvním a druhým výškovým táborem. Džengiř Čokusu je právem nejtěžší a nejnebezpečnější hora z bývalých sovětských sedmitisícovek. Dozvěděli jsme se o možných komplikacích výstupu na místě a nemyslím si, že jsme byli dostatečně připraveni. Hora neumožňuje postavení stanů ve vyšších táborech kvůli silnému větru – je tedy nutné kopat jeskyně. Ledopád není standardně vybaven fixními lany, je ještě komplexnější než ten na Chan Tengri. Horolezci přirovnávají tuto horu k těžším osmitisícovkám a vrcholový den má spíše polární charakter ve velmi nízkých teplotách a silném větru.

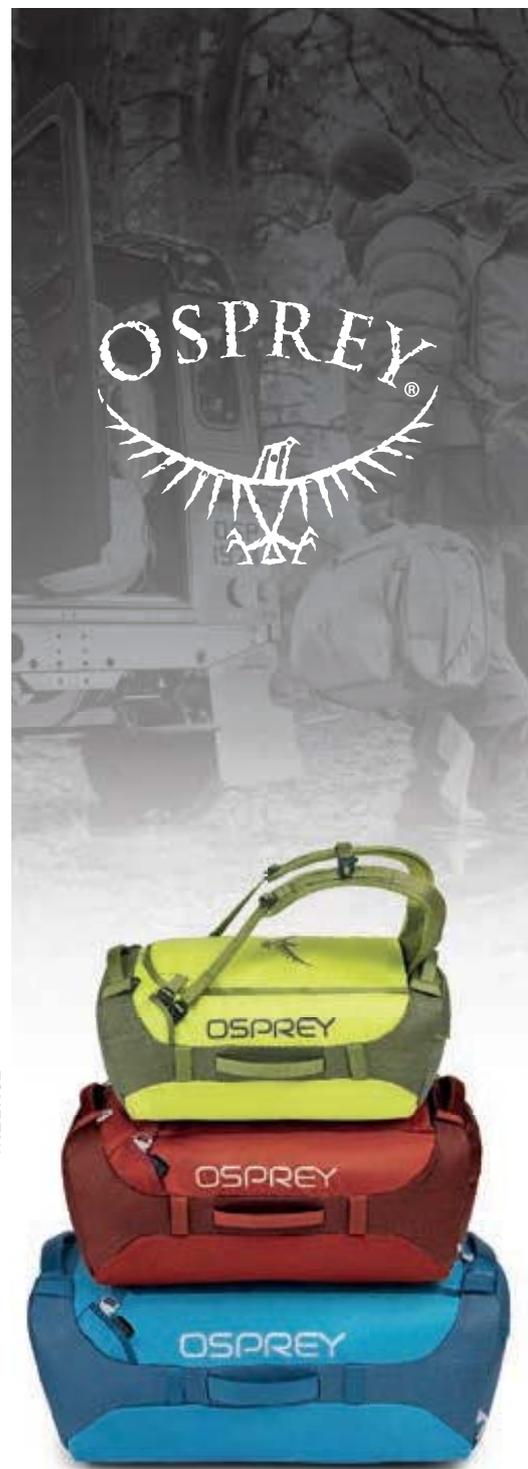
Rád bych se na Inylček, ledovec a Džengiř Čokusu vrátil, ale rád bych předtím získal ještě více zkušeností v jiných velehorách, třeba při dobývání tážických sedmitisícových vrcholů. Mezinárodní skupina mi vyhovovala a nebránil bych se znovu připojit k takto skvěle organizované partě. Organizace jde Holanďanům totiž skvěle.

Chtěl bych poděkovat firmám Asolo, Sea To Summit a Mountain Equipment za materiální podporu a vynikající vybavení. 📍

📍 Text: Martin Vorel

Foto: Martin Vorel a Allert Bosch

INZERCE

New Transporter Adventure**Proof.**

Batohy Osprey zakoupíte v prodejnách
Rock Point a na webu rockpoint.cz

 ROCK POINT
OUTDOOR EXPERT